महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत वन विभागातील सक्षम अधिकाऱ्यांना तांत्रिक मंजूरी व प्रशासकीय मान्यता विषयक अधिकार प्रदान करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग (रोहयो प्रभाग)
शासन निर्णय क्र. : मग्रारो-२०१६ / प्र. क्र. १०२/ मग्रारो-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक :- २९ सप्टेंबर, २०१६

<u>वाचा</u> :-

१) शासन निर्णय क्र. मग्रारोहयो-२०१० / प्र. क्र. ४७ / रोहयो-१०, दिनांक ८ जून, २०१०
२) शासन निर्णय क्र. मग्रारोहयो-२०१० / प्र. क्र.४७ / रोहयो-१०, दिनांक ३ ऑगस्ट,२०११.
३) शासन निर्णय क्र. मग्रारोहयो-२०१२ / प्र. क्र. ४ / पुनर्बांधणी -३ / रोहयो-१, दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१२
४) शासन परिपत्रक क्र. मग्रारोहयो-२०१६ /प्र.क्र. ३९/रोहयो -७ दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१६,
५) केंद्र शासनाचे मास्टर सर्क्यूलर (२०१६-२०१७), दिनांक ०१ एप्रिल, २०१६

<u>प्रस्तावना</u> :-

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या कामासाठी प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता देण्याच्या अधिकाराचे विकेंद्रीकरण करून सदर अधिकार तालुका स्तरावर देण्याच्या अनुषंगाने,संदर्भाधीन क्र. १ येथील दिनांक ०८ जून, २०१० चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. त्यानुसार कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार तहसीलदार व गट विकास अधिकारी यांना देण्यात आले आहेत. ग्रामपंचायतीच्या कामांकरिता तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार पंचायत समितीच्या अभियंत्यास देण्यात आले आहेत तसेच, यंत्रणांच्या कामाकरिता तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित खात्याचे तालुका पातळीवरील तांत्रिक अधिकाऱ्यास (उदा. अभियंता) देण्यात आले आहेत. मात्र या शासन निर्णयाद्वारे, तांत्रिक मंजूरीच्या अधिकारांचे विकेंद्रीकरण करताना तांत्रिक मंजूरीकरिता आर्थिक मर्यादा दिलेल्या नव्हत्या. त्याचप्रमाणे तहसीलदार व गट विकास अधिकारी यांनाही प्रशासकीय मान्यतेबाबत आर्थिक मर्यादा दिलेल्या नव्हत्या. या बाबी विचारात घेऊन, शासन निर्णय दिनांक ३ ऑगस्ट, २०११ अन्वये, महात्मा गांधी नरेगा अंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या सर्व कामांना प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता (आर्थिक मर्यादेसह) देण्याबाबतचे अधिकार देण्यात आले आहेत.

शासनाच्या वन विभागाने सन २०१६ मधील पावसाळ्यात दिनांक ०१ जुलै रोजी २ कोटी वृक्ष लागवडीचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम हाती घेतला होता. जनतेच्या प्रचंड प्रतिसादामुळे तसेच शासकीय यंत्रणेने अत्यंत समर्पित भावनेने काम करुन जवळपास ३ कोटी वृक्ष लागवड करून सदर कार्यक्रम यशस्वी केला. वृक्ष लागवड कार्यक्रमाची गती निरंतररित्या राखण्यासाठी आगामी ३ वर्षाच्या कालावधीमध्ये ५० कोटी वृक्ष लागवडीचा धडक कार्यक्रम हाती घेणे नियोजित आहे. त्याकरिता

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत रोपनिर्मितीचा व्यापक कार्यक्रम हाती घेणे गरजेचे आहे.

नागपूर येथील विधानमंडळाचे हिवाळी अधिवेशन, २०१५ च्या दरम्यान दिनांक ०९ डिसेंबर, २०१५ रोजी महात्मा गांधी नरेगा योजनेअंतर्गत वन विभागामार्फत घेण्यात येणाऱ्या कामांमध्ये वाढ व्हावी याकरिता सचिव (रोहयो), सचिव (वने), प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, वन आणि रोहयो विभागाचे वरिष्ठ अधिकारी यांच्या उपस्थितीत बैठक झाली. यावेळी झालेल्या चर्चेत वन विभागाकडील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी योजनेची अंमलबजावणी करताना येत असलेल्या अडचणी मांडल्या. यावेळी देखील सामाजिक वनीकरण व वन विभाग यांना महात्मा गांधी नरेगाअंतर्गत कामे करताना प्रशासकीय मंजूरी व हजेरीपत्रके निर्गमित करणे, इ. बाबींसंदर्भात अधिक व्यापक अधिकार देण्याचे प्रतिपादन करण्यात आले.

मा. मंत्री (वने) यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ०८ व ०९ जुलै, २०१६ रोजी यशदा, पुणे येथे झालेल्या बैठकीत महात्मा गांधी नरेगा अंतर्गत कामे करताना वन विभागास येणाऱ्या अडीचणीं बाबत वन विभाग व रोजगार हमी योजना विभागाशी संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची सविस्तर चर्चा झाली. वन विभागाकडून प्रस्तावित असलेला वृक्षलागवडीचा कार्यक्रम तसेच महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत वनविभागामार्फत करण्यात येणाऱ्या कामांच्या कार्यप्रणालीमध्ये बदल करण्याची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

वन विभागामार्फत महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत संबंधित वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांना संदर्भ क्र. २ येथील दिनांक ०३ ऑगस्ट, २०११ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार रूपये २५.०० लाखापर्यंतच्या कामांकरिता तांत्रिक मंजूरीचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत मोठ्या प्रमाणात कामे घेण्याचे प्रस्तावित आहे. महसूल यंत्रणेकडे असलेला कामाचा व्याप पाहता, त्यांचेवर जास्त ताण पडण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. या बाबीचा विचार करता, वन विभागामार्फत करण्यात येणाऱ्या कामांच्या अनुषंगाने, त्या यंत्रणेकडे अधिक व्यापक प्रमाणात तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने शासन खालील निर्णय घेत आहे.

<u>शासन निर्णय</u> :-

वन विभागातील अधिकाऱ्यांना वनविभागामार्फत करण्यात येणाऱ्या वनीकरण व रोपवाटिकांच्या कामासंबंधित तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरीच्या आर्थिक मर्यादा खालीलप्रमाणे प्रदान करण्यात येत आहेत :-

अ. क्र.	सक्षम अधिकारी	तांत्रिक मंजूरीची मर्यादा (रूपये लक्ष)	प्रशासकीय मान्यता मर्यादा (रूपये लक्ष)
१.	वनक्षेत्रपाल / लागवड अधिकारी	२५.००	--
२.	सहाय्यक वनसंरक्षक / सहाय्यक संचालक, सामाजिक वनीकरण	५०.००	२५.००
३.	उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उप विभागीय वन अधिकारी (स्वतंत्र प्रभार) उप संचालक, सामाजिक वनीकरण	७५.००	५०.००
४.	जिल्हाधिकारी	--	७५.००
५.	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) व (वन्यजीव) / मुख्य वनसंरक्षक/वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण	७५.०० पेक्षा अधिक	--
६.	विभागीय आयुक्त	--	१००.००
७.	सचिव (रोजगार हमी योजना)	--	१००.०० पेक्षा अधिक

२. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत वन विभागामार्फत करण्यात येणारी मृद - जलसंधारणाची कामे जसे सलग समपातळी चर, जलशोषक चर, दगडी नाला बांध, गॅबियन बंधारे इ. कामांसाठी तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यतेची मर्यादा खालीलप्रमाणे प्रदान करण्यात येत आहे :-

अ. क्र.	सक्षम अधिकारी	तांत्रिक मंजूरीची मर्यादा (रूपये लक्ष)	प्रशासकीय मान्यता मर्यादा (रूपये लक्ष)
१.	वनक्षेत्रपाल / लागवड अधिकारी	२५.००	--
२.	सहाय्यक वनसंरक्षक / सहाय्यक संचालक, सामाजिक वनीकरण	५०.००	२५.००
३.	उपवनसंरक्षक / विभागीय वन अधिकारी / उप विभागीय वन अधिकारी (स्वतंत्र प्रभार) उप संचालक, सामाजिक वनीकरण	७५.००	५०.००
४.	जिल्हाधिकारी	--	७५.००
५.	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) व (वन्यजीव) / मुख्य वनसंरक्षक/वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण	७५.०० पेक्षा अधिक	--
६.	विभागीय आयुक्त	--	१००.००
७.	सचिव (रोजगार हमी योजना)	--	१००.०० पेक्षा अधिक

३. सदरची कामे घेत असताना लेबर बजेटमध्ये कामे असल्याची खात्री करणे, ग्राम / तालुका / जिल्हास्तरीय मंजूर आराखडयात काम असणे याकरिता प्रशासकीय मान्यतेपूर्वी पूर्ण कामांच्या यादीला मान्यता देण्याकरिता व शेल्फ तयार करण्याकरिता खालीलप्रमाणे छाननी समिती गठित करण्यात येत आहे:-

समिती

जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
मुख्य कार्यकारी अधिकारी	सहअध्यक्ष
उप वनसंरक्षक	सहअध्यक्ष
उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण	सदस्य
जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य
सहायक संचालक, सामाजिक वनीकरण	सदस्य
सहायक वनसंरक्षक	सदस्य
उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (नरेगा / ग्रा.पं.)	सदस्य
उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)	सदस्य सचिव

या समितीने सदरची कामे नरेगा लेबर बजेटमध्ये असल्याची खात्री करावी व नंतरच जिल्हाधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या स्वाक्षरीने वन / सामाजिक वनीकरण विभागाने यादी वापरावी.

४. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना - महाराष्ट्र अंतर्गत कामाच्या तपासणीचे मापदंड संदर्भाधीन दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१२ अन्वये विहित केलेले आहेत. त्यास अनुसरुन संबंधितांनी कामाची तपासणी करावी.

५. सदर शासन निर्णय दिनांक ३१ मार्च, २०१८ पर्यंत अंमलात राहील. आवश्यकतेनुसार त्यास मुदतवाढ देण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०१६०९२६१२२५१०४७१६ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Purushottam N Bhapkar

Digitally signed by Purushottam N Bhapkar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Rural Development And Water Conservation Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=e9878980bd80d5b35fe3e1f682b8222bb14a9c71cd698e9baa37a653df532555, cn=Purushottam N Bhapkar
Date: 2016.10.05 17:03:39 +05'30'

(डॉ.पुरुषोत्तम भापकर)
सचिव (रोहयो)

प्रत -

१) मा. राज्यपालांचे सचिव
२) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

३) सर्व मा. मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४) मा. मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक
५) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
७) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
८) सर्व विभागीय आयुक्त
९) आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना-महाराष्ट्र, नागपूर
१०) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
११) सर्व जिल्हाधिकारी
१२) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
१३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
१४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
१५) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
१६) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१७) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर
१८) सर्व अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक
१९) सर्व मुख्य वनसंरक्षक
२०) सर्व उपवनसंरक्षक
२१) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
२२) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
२३) सर्व उपसचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, नियोजन (रोहयो) / वन विभाग
२४) सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)
२५) सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
२६) निवड नस्ती (मग्रारो-१)